

CHOPIN

w Brytanii

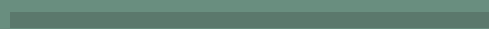
PWM

EDITION

POLSKIE WYDAWNICTWO MUZYCZNE

PWM

EDITION

Peter Willis

CHOPIN

w Brytanii

PWM

EDITION

Tytułem wstępu – od tłumacza

Przedmowa

Wprowadzenie. Paryż lat 30. XIX wieku: prolog

1 Londyn. Lato 1837

2 Paryż, lata 40. XIX wieku. Interludium

3 Londyn 1848. Chopin w Londynie

4 Londyn 1848. Recitale

5 Edynburg

6 Szkockie siedziby wiejskie

7 Manchester. Koncert w Gentlemen's

Concert Hall, poniedziałek, 28 sierpnia 1848

8 Glasgow. Koncert w Merchant's Hall,

środa, 27 września 1848

9 Edynburg. Koncert w Hopetoun

Rooms, środa, 4 października 1848

10 Londyn. Koncert w Guildhall,

czwartek, 16 listopada 1848

Zakończenie. Paryż 1849: epilog

Podziękowania

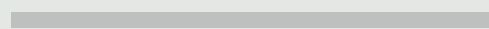
Bibliografia

Spis źródeł ilustracji i wklejek

Indeks osób i dzieł

Indeks miejsc, instytucji i czasopism

PWM

EDITION

Tytułem wstępu — od tłumacza

Na tle biografistyki chopinowskiej książka Petera Willisa *Chopin w Brytanii* zajmuje pozycję wyjątkową. W żadnej bowiem z dotychczas opublikowanych monografi Chopina jego dwa pobyty w Anglii, a za drugim razem również w Szkocji, nie zostały ujęte tak wnikliwie w świetle najnowszego stanu badań. W swej pierwotnej wersji książka ta była rozprawą doktorską obronioną w roku 2009 w University of Durham¹, co tłumaczy towarzyszącą jej rozbudowany aparat przypisów i odniesień do szeroko ujętej, zwłaszcza anglosaskiej, literatury przedmiotu. Autor książki ukazał owe pobyty nie tylko od strony faktograficznej, skupiając się na wielu niedostrzeganych dotąd materialnych szczegółach, lecz uczynił to w powiązaniu z biografią Chopina, wskazując na znaczenie, jakie zwłaszcza druga, siedmiomiesięczna wizyta w Anglii i Szkocji miała dla jego doświadczeń życiowych (w tym – zdrowotnych), kulturowych i międzyludzkich. Najszerszy plan stanowią w tym obrazie kontakty z naturą w wyjątkowo bogatym pod tym względem kręgu wiejskich siedzib (zamków) szkockich. Wrażenia Chopina płynące z kontaktów z naturą Szkocji wieńczą niejako ten zasób doznań, jakich dostarczał mu najpierw krajobraz polski, później pejzaż majorkański z nieprzepartym urokiem Valldemossy, wreszcie – równinny pejzaż okolic Nohant

przywodzący na myśl rodzime Mazowsze. Obcowanie z osobliwą przyrodą szkocką musiało być dla Chopina doświadczeniem zaskakującym na tle jego dotychczasowych kontaktów z naturą.

Drugi wyraziście i obszernie nakreślony obraz stanowią w książce Petera Willisa kontakty Chopina najpierw z kręgiem arystokracji londyńskiej, a w nim nawet z księciem Albertem i królową Wiktorią, później zaś ze środowiskiem szkockiej arystokracji, w naturalnej, rzecz można – idyllicznej, scenerii jej wiejskich zamków, takich jak Johnstone Castle, Calder House i Keir. Kontakty z ich właścicielami, nawiązane za sprawą uczenicy i przyjaciółki Chopina Jane Stirling, od której zresztą wyszedł pomysł odbycia wspólnej podróży do Anglii i Szkocji w czerwcu 1848 roku, musiały budzić odczucia odmienne od tych, jakich dostarczało paryskie życie salonowe. W odróżnieniu od szybkiego tempa tego życia i od paryskich, wielkomiejskich konwenansów spotkania w szkockich zamkach toczyły się w zwolnionym tempie, wtopione w otaczającą naturę i jedyny w swoim rodzaju krajobraz.

Oddzielny krąg doświadczeń, a zarazem wymiar aktywności Chopina podczas wizyty w Anglii i Szkocji w 1848 roku stanowią jego prywatne i publiczne występy w Londynie, Manchesterze, Glasgow i Edynburgu. Obok znanych recenzji z tych występów, które zyskiwały już, podobnie jak w przypadku Franza Liszta, charakter solowych recitali, autor monografii sięgnął po dodatkowe źródła świadczące o rozterkach, jakich doświadczał Chopin w związku z ustalaniem repertuaru swych występów, zwlekając z doborem utworów niemal do ostatniej chwili.

Druga wizyta w Anglii i Szkocji pozwoliła Chopinowi na nowe doznania, których źródłem był ówczesny postęp techniczny u progu epoki „pary i elektryczności”. Tam właśnie dzięki rozwijającym się nowoczesnym środkom transportu mógł on pokonywać koleją żelazną znaczne odległości, na przykład tę